

14.11.2011

Kj/3

§ 1022

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeen hyväksyminen

HEL 2011-005809 T 00 01 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeen liitteen 1 mukaisesti sekä samalla kumota kaupunginhallituksen antaman sisäisen valvonnan yleisohjeen (Khs 15.10.2007, 1305 §) ja riskienhallinnan yleisohjeen (Khs 15.4.2002, 548 §).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mika Häkkinen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36334
mika.hakkinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa - ohje (ehdotus)
- 2 Sisäisen valvonnan yleisohje 15.10.2007 (nykyinen)
- 3 Riskienhallinnan yleisohje 15.4.2002 (nykyinen)

Otteet

Ote
Tytäryhteisöt

Otteen liitteet
Liite 1

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne hyväksyä Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa -ohjeen liitteen 1 mukaisesti sekä samalla kumota kaupunginhallituksen antaman sisäisen valvonnan yleisohjeen (Khs 15.10.2007, 1305 §) ja riskienhallinnan yleisohjeen (Khs 15.4.2002, 548 §).

Esittelijä

Helsingin kaupunkikonsernin kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on oltava riittävä riskienhallinta ja sisäinen valvonta. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta kattavat kaupunkikonsernin oman toiminnan sekä toiminnan, josta kaupunkikonserni vastaa lainsäädännön, omistuksen,

ohjaus- ja valvontavastuun sekä muiden velvoitteiden tai sopimusten nojalla.

Kaupungin tilintarkastusyhteisön laatimassa 5.11.2009 päivätyssä riskienhallinnan järjestämisen arviointiraportissa todetaan, että riskienhallinta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti ja riskienhallinnan toteutus-, raportointi- ja valvontamenetelmät ovat pääosin toimivia. Arviointiraportissa suositellaan kuitenkin seuraavia toimenpiteitä riskienhallinnan kehittämiseksi:

- riskienhallinnan organisaation, roolien ja vastuiden selkeyttäminen
- riskienhallinnan ohjeiden päivittäminen ja yhdistäminen sekä ulottaminen koskemaan myös tytäryhteisöjä
- riskienhallinnan toteuttamisen, raportoinnin ja valvonnan tarkoituksenmukainen yhdenmukaistaminen ja kehittäminen.

Nyt laadittu ohje perustuu aiempiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeisiin. Ohje on valmisteltu yhteistyössä riskienhallinnan koordinaatioryhmässä edustettuina olevien virastojen ja liikelaitosten kanssa. Ohjeen valmistelussa on huomioitu myös tilintarkastusyhteisön antamat suositukset ja tarkastusviraston antamat kommentit.

Uudistettavassa ohjeessa on täsmennetty muun muassa seuraavia asiakokonaisuuksia:

Luvussa 1 (Riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana hyvää johtamis- ja hallintotapaa) on tuotu esille se, että ohje koskee koko kaupunkikonsernia (virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt). Luvussa on kuvattu myös riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja hyvän johtamis- ja hallintotavan kokonaisuutta, periaatteita ja tavoitteita.

Lukuun 2.2 (Luottamushenkilöiden valvontavastuu) sisältyy myös tytäryhteisöjen ohjausta ja seurantaa käsittelevä kappale. Luvussa 2.3 (Tytäryhteisön hallituksen valvontavastuu) on selvitetty tytäryhteisöjen hallitusten valvontavastuita. Aiemmissa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeissa ei kyseisiä asioita ollut mukana. Edellä mainituissa luvuissa (2.2 ja 2.3) on selvitetty myös tilinpäätöksen yhteydessä annettavien riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selontekojen käsittelyä ja laatimista.

Luvussa 2.4 (Johdon valvontavastuu) on täsmennetty viraston, liikelaitoksen ja tytäryhteisön johdon roolia ja sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan raportointia. Virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, valvonnassa havaituista puutteista ja kehittämistapeista sekä

merkittävimmistä riskeistä talous- ja suunnittelukeskuksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Luvussa 2.6 (Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa tukevat tehtävät) on kuvattu muun muassa jokaisen työntekijän, controller-toiminnon, riskienhallinnan ja turvallisuustoiminnan asiantuntijoiden sekä työsuojeluorganisaation rooleja. Lisäksi kappaleessa on täsmennetty ohjaukseen liittyviä tehtäviä. Talous- ja suunnittelukeskuksen varainhallinta tukee virastoja, liikelaitoksia ja tytäryhteisöjä riskienhallinnan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Sisäinen tarkastus edistää riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa ja avustaa kaupunginjohtoa tuottamalla tietoa sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä hyvän johtamis- ja hallintotavan tilasta kaupungin virastoissa ja liikelaitoksissa.

Luvussa 2.7 (Kaupunkikonsernin merkittävien riskien arviointivastuu) on selvitetty merkittävien riskien arviointia. Talous- ja suunnittelukeskus avustaa kaupunkikonsernin johtoa kokoamalla ja arvioimalla kaupunkikonsernin merkittäviä riskejä yhdessä riskienhallinnan koordinaatioryhmän kanssa. Arvio kaupunkikonsernin merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä annetaan tilinpäätöksen sekä talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Luku 3 (Johtamis- ja ohjausjärjestelmä) vastaa asiasisällöltään pääosin Sisäinen valvonta -yleisohjeen (Khs 15.10.2007, 1305 §) lukua 3 (Hallinnon järjestäminen ja johtamistapa).

Luvussa 4.1 (Riskienhallinnan näkökulmat ja ulottuvuudet) on täsmennetty eri riskilajeja. Strategiset riskit liittyvät organisaation pitkän aikavälin tavoitteisiin, kriittisiin menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Taloudelliset riskit ovat monenlaisia talouden tasapainoon, investointeihin ja rahaprosesseihin, kuten maksuvalmiuteen, rahoitukseen ja sijoituksiin liittyviä riskejä. Operatiiviset riskit ovat organisaation päivittäistä toimintaa, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Ryhmään kuuluu myös henkilöstön tai ympäristön turvallisuutta sekä omaisuutta uhkaavat vahinkoriskit. Kaupunkikonsernin merkittävillä riskeillä tarkoitetaan sellaisia strategisia, taloudellisia tai operatiivisia riskejä, jotka uhkaavat kaupunkikonsernin tavoitteita tai ovat muuten hyvin laajoja vaikutuksiltaan.

Luvut 4.2 (Riskienhallinnan järjestäminen ja toteuttaminen) ja 4.3 (Riskienarviointi) käsittelevät riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista. Arviointia toteutetaan määriteltyjen riskienhallinnan tavoitteiden ja periaatteiden mukaisesti ja siinä on huomioitava strategiset, taloudelliset ja operatiiviset riskinäkökulmat.

Riskienarvioinnissa voi tukeutua kaupunkikonsernin yhteisiin riskienhallinnan menetelmiin, joita kootaan Helmi- ja Tyyne-intranettiin.

Luku 5 (Sisäinen valvonta) vastaa asiasisällöltään pääosin Sisäinen valvonta -yleisohjeen (Khs 15.10.2007, 1305 §) lukuja 1.4 (Sisäisen valvonnan tavoitteet) ja 5 (Valvontatoimenpiteet).

Luvussa 6.2 (Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan raportointi) on selvitetty raportointiin liittyviä tehtäviä. Virastot, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskien hallinnan kehittämisestä osana talouden ja toiminnan raportointia. Riskien raportoinnissa on noudatettava ohjeen luvussa 4.1 esitettyjä riskienhallinnan näkökulmia ja ulottuvuuksia. Talous- ja suunnittelukeskus kokoaa virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöiden raportoimista riskitiedoista yhteenvedoja, joiden avulla kaupunkikonsernin johto saa tietoa eri virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallinnan tasosta.

Luvussa 7 (Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan arviointi ja kehittäminen) on selvitetty yksiköiden (virastojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen), sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen sekä riskienhallinnan koordinaatioryhmän tehtäviä ja rooleja.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Mika Häkkinen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36334
mika.hakkinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Riskienhallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa - ohje (ehdotus)
- 2 Sisäisen valvonnan yleisohje 15.10.2007 (nykyinen)
- 3 Riskienhallinnan yleisohje 15.4.2002 (nykyinen)

Otteet

Ote
Tytäryhteisöt

Otteen liitteet
Liite 1

Tiedoksi

Virastot ja liikelaitokset
Tilintarkastusyhteisö